

אם נמצאו דבריהן מכוונין – נושאים ונותנים בדבר

טור (גושן-משפט סימן כ"א)

ירושלמי רב כד הוה חמי סהדי מכוונים הוה חקר כד הוה חמי סהדי הכן והכן הוה מכוון פירוש כשהיה רואה עדים שהיו אומרים עדותן מכוונים בלשון אחד היה חושש שמא שקרנים הם ובעצה אחת כיוונו לשונם והיה חוקר ודורש אותם אבל אם לא היו אומרים ממש בלשון אחד אלא זה אומר בכה וזה אומר בכה רק שתהא עדותן מכוונת בלא הכחשה לא היה דורש כל כך :

מרגליות הים

יב. אם נמצאו דבריהן מכוונים נו"נ בדבר. כבר העירו [כמדומני בשם הגר"א] דאשר לא נקטו בסתם אם כוונו דבריהם נו"נ בדבר, רק אם נמצאו דבריהם מכוונים שמוכח כי מוכרחים היו למצוא דרך לכוון דבריהם, זהו ע"פ הירושלמי הכא ה"ח רב הונא כד הוה חמי סהדי בכוונא הוה חקר [כשהיה רואה שהם מכוונים ממש בעדותם כסגנון ולשון עד זה כן סגנונו ולשונו של העד השני אז היה נותן דעתו לחקור אחרי עדותם ביותר דשמא בעצה אחת כוונו דעתם ולמדו לשונם לשקר – פ"מ], וכד הוה חמי הכן [הכן] הוה מכוון [כצ"ל] ראה שם רפ"ד, ור"ל כשכל אחד מהעדים אמר בסגנון שלו, אחד התבטא כך והשני בסגנון אחר אז הוה מכוון עיקר העדות, ע' טור חו"מ סי' כ"ח וזהו "שנמצאו" דבריהם מכוונים.

הרב יצחק אריאלי
(עינים משפט - ט"א מסכת סנהדרין)

כ' שם (בסעיף י) בש"ע שאם דבריהם מכוונין בלשון ממש יש לחוש שמשקרים ובעצה אחת היו, והוא עפ"י הירושלמי כאן ומובא ברא"ש ובטור, ונאמר בשם הגר"א שדייק ממ"ש "ונמצאו" ולא אמר אם כוונו כו' דדוקא אם נמצאו שהתוכן מכוון.

ה"צ"ב (השאלה 223, 223 י"ג)

על פי שנים עדים. שני עדים מיבעי, וכמ"ס להלן י"ט ט"ו על פי שני עדים, אכן ההבדל בין שני לשנים הוא, לשני משמעו שוין ממס, ושנים משמע זוגי שאין ההשטות שוין אלא קלת מנגדים, ובזה הניגוד נעשים אחת, [וכמ"ס כ' בשם רבינו בחיי צפ"י ועשית שנים כרובים, שיהיו נדמות זכר ונקבה, ובזה הויין אחד], וכן י"ל כאן עפ"י הירושלמי סנהדרין והובא ברא"ש שם, דכי דבריהם מכוונין ביותר הו' דדיק אחריהן, נמלא הניגוד שזיניהן עושין אותם אחד, ומ"מ אינו אלא לכחילה. וכתב לשון זה בדיני נפשות, למפורש ביה מלת חקירה: